

Naročnina listu: Celo leto 80 din., pol leta 40 din., četrt leta 20 din., mesečno 7 din.
Izven Jugoslavije: Celo leto 160 din. Inserat ali oznanila se zaračunajo po dogovoru; pri večkratnem inseriranju primeren popust.
Upravišтво sprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Naša Straža

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

Poštaina plačana v gotovini.

„Naša Straža“ izhaja v ponedeljek, sredo in petek. Uredništvo in upravišтво je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Z uredništvom se more govoriti vsaki dan samo od 11. do 12. ure. Rokopisi se ne vračajo. Nezaprite reklamacije so poštaine prosile. Telefon interurban št. 115.

6. številka.

MARIBOR, dne 2. marca 1925.

Letnik I.

Stabilizacija valute.

Pred vojsko je bila v Avstro-Ogrski kakor tudi skoro v vseh evropskih državah stalna valuta. Večinoma se je valuta opirala po svoji vrednosti na zlato podlago, ki je najmanj podvržena nestalnosti cen. Če pa že kakatera država ni imela zlate podlage, je imela vsaj srebrno podlago, ki sicer ni bila tako stalna kot zlata, vseeno pa neprimerno boljše kakor razne papirnate valute iz večine današnjih držav. Ob času navedene kovinske valute je bilo treba i v privatnem i v javnem življenju v glavnem računati le z gospodarskimi razmerami in kalkulirati z razvojem gospodarskih razmer, medtem ko malenkostno padanje ali dviganje zlate valute pri podjetnosti in kalkulaciji skoro vobče ni prišlo v poštev.

Bivši avstrijski importer žita, n. pr. pri nakupu tega blaga iz Rumunije, Rusije ali Amerike ni večinoma niti najmanj računal s tem, da bi morda znal v doglednem času skočiti ali pasti ruski rubelj, ameriški dolar itd. Računati pa je moral in kalkulirati z predvidenim razvojem gospodarskih razmer po celem svetu. V tem oziru je predvsem moral iskati poročila o žetvi na celnem svetu, poročila o raznih vremenskih neizodah, vplivajočih na obilnost letine, na morebitne bližajoče se mednarodne zapletitve itd. Kratkotrajno, ozirati se mu je bilo le na okolščine, vplivajoče v gospodarskem, oziroma v trgovskem oziru, medtem ko so mu za valuto ali one države ni bilo treba dosti brigati.

Posledice nestalne valute.

Danes pa mora žitni importer ali eksporter pri nakupu žita in njega prodaji poleg ravnokar navedenih obzirov gospodarskega značaja potratiti neprimerno veliko časa samo na kalkulacijo glede valute. Poleg vpoštevane dobre ali slabe letine n. pr. mora sedaj predvsem pri kupčiji računati s tem, ali bo jugoslovanski dinar v doglednem času rasel ali padal, ali bo rumunski lej ostal še par mesecev na današnji višini itd. Lahko je bil trgovec še tako previden pri vpoštevajanju raznih okolščin, vplivajočih na razvoj cen, če pa je pozabil kalkulirati z valuto, mu ves gospodarski ali trgovski talent ne pomaga nič, ko mu lahko nepričakovano valutni dvig ali padec te ali one države pri večji kupčiji v par dneh podere in poruši vse, kar si je s svojim pridnim delom tekom večjih let zgradil.

Pri poljedelcu.

Pa ne samo trgovec, bodisi v malem ali velikem trpi vsled posledic nestalne valute, marveč vsi stanovi bolehajo na hudih posledicah nestalne valute. Vzemimo našega kmeta, ki se peča z živinorejo, ki mu daje edini denarni dohodek, s kojim mora plačati davek in kupiti obleko in obujo za sebe in svojo družino. Ob času hude suše je moral skoro polovico svoje živine prodati, ker ni imel dovolj krme, da bi zamogel običajne stalne živine prerediti čez zimo. Vsled velike ponudbe živine je seveda cena živini padla in siromakec je morda izkupil za svojo živino komaj dve tretjini prave vrednosti. Pritisnila ga je torej huda vremenska nezgoda, kakor se je to tudi večkrat v normalnih časih pred vojsko zgodilo. Ker vsled suše kmetu zemlja tudi ni rodila dovolj živeža za njegovo družino, je bil prisiljen porabiti izkupiček za v silo prodano živino za preživljanje svoje družine. Ko pa je spomladi, ko je začela trava lepo poganjati, hotel kupiti zopet drugo živino, je moral vsled večjega povpraševanja po živini plačati isto vrstno živino zopet skoro tretjino dražje, kakor je svojo prodal.

Težko je prenesel izgubo. Saj si je moral deloma denar izposoditi v posojilnici, da je vobče zmogel zopet zadosti visoko kupnino. Tolažil se je pa, da bo tekom enega leta s svojo pridnostjo priredil ne le izgubljeno tretjino, marveč celo nekaj več, da še bo lahko s prebitkom nujne potrebščine za svojo družino pokrtil. Toda kmet obrača, valuta pa obrne. Mine leto, kmet hoče zopet živino prodati, da si nakupi najnujnejše potrebščine, plača obresti, davke itd. Na žalost pa sedaj vidi, da je bil ves celoletni njegov trud in vsa njegova krma popolnoma zastoj. Med tem časom je naš dinar zrasel in je naravno morala cena živini znatno pasti. Za živine ne izkupi številčno niti toliko dinarjev, kakor je prej plačal za njo. Njegov dolg pri posojilnici pa je ostal isti, obresti so se celo zvišale, davki so se bogato pomnožili, manufaktura in usnje pa je le sorazmerno malenkostno padlo. Ali ni siromaku v takem položaju obupati? Še dvakrat ne bo treba take nesreče, pa bo siromak šel na boben. Suša, nalivi, toča itd. so že marsikaterega kmeta zelo hudo zadele, tako, da je zopet par let moral delati na tem, da je nesrečo popravil, a tako nevarna za našega kmeta ni nobena vremenska nesreča, kakor nestalna, osobito dvigajoča se valuta.

Pri trgovini in industriji.

Koliko trgovcev in industrijalcev pa je že doslej bodisi naša, bodisi tuja valuta pokopala, je znano do-

Po osnovanju enotnega opozicijskega bloka.

Sklepi opozicije so za celo in neznatno vladno večino zelo neprijetni, samostojni demokrati se pa le nadajo, da je zaenkrat odvrnjena nevarnost, da bi jih radikalni pogнали. Pribeževanje se je takoj po znanih obljubah opozicije začel posvetovati s Pašičem. Nastop samostojnih demokratov si lahko predstavljamo. Radikalom pravijo: Sedaj nas ne morete pogrešati, za to nam pa dajte to in to! — Čuje se, da so tako zahtevali v novi vladi tudi notranje ministrstvo poleg tega, kar že imajo in kar bode izpraznil dr. Surmin. Kako radikalni odgovarjajo na take zahteve, še ni znano. — Ko se slišijo glasovi, da so sklepi opozicije poboljšali položaj samostojnih demokratov, imamo najboljšo spricovalo, kaj je ta stranka in kako sodi o drugih. Samostojnim demokratom je oblast — vlada prvo, vse drugo pa deveta briga in po svoje so presojali tudi skupine opozicije, ki pa za eno vladnih mest ne zapostavljajo državnih in narodnih potreb ter poštenja in pravice, ki mora zmagati.

Velik vtis in pomen sklepov opozicije. Sklepi opozicijskih voditeljev imajo dalekosežen pomen in so napravili tudi največji vtis. »Novosti« v Beogradu tako-le označujejo ta važen dogodek: »Sporazum, ki so ga ustvarili člani bloka v vseh glavnih vprašanjih, ki so ga sklenili o skupnem nastopu, predstavlja brez dvoma važen dogodek, nov srečen datum v evoluciji srbskih,

hrvatskih in slovenskih odnošajev. Ta moment pomeni nov korak v zbližanju nekdanj razdruženih, nov dokaz medsebojnega zaupanja. Je najboljša podpora za jasnejšo in vedrejšo bodočnost in ima pogoje, da se končno spravi z dnevnega reda mučen spor, ki je zadržal našo državo v njenem gospodarskem in kulturnem napredovanju. Zgodilo se je tisto, kar so prorokovali mnogi dalekovidni politiki. V borbi proti skupnemu sovražniku so se združili vsi tisti, ki so v tej borbi imeli na svoji strani samo pravico in pravo. Naj se današnji vladodržci vladajo kakor hočejo. Edinstvo odslej ni več v nevarnosti. Za hrbtnost vsiljenih vladodržcev stvarni voditelji ljudstva, oslanjajoč se na zaupanje ogromne večine ljudstva, dokončujejo blok nacionalnega dela za sporazumno ureditev skupne države. Enotna opozicija, ki je okrepljena z zaupanjem ljudstva, predstavlja stvarno živo moč skupnosti napram umetni in nasilni mehanizmi oblasti. Stvarno vodstvo države bo prešlo v roke, kjer bo stvarna moč. Če bodo režimske stranke še bolj zagazile v nasilje, bo to samo njim v škodo, opozicija se bo pa še trdnje zvezala in med ljudstvom bo dobila še večjo zaslombo. Pravična stvar, za katero se bori nekoliko milijonov, še ni

Politične beležke.

Davidović piše Pašiću — volilna nasilja v bregalniškem okraju in naš odgovor »Taboru«. V našem listu smo objavili Davidovičovo pismo Pašiću, v katerem so objavljena vsa volilna nasilja, koja je uganjala radikalija nad Davidovičevimi demokrati v bregalniškem okrožju. To Davidovičovo pismo Pašiću je v živo ugriznilo radikale, ki se držijo Pašičeve brade in policajdemokrate. Na vse mogoče načine bi radi utajili ta od Davidoviča jim očitana nasilna dejstva. Za raznimi radikalnimi in policajdemokratskimi glasili je končno prišel tudi sobotni »Tabor«, ki pravi, da je Davidović v omenjenem pismu lagal. Nadalje trdi ta list, da sta Davidovičeva poslanca Timotijevič in Mihajlovič šla osebno v Stip, pa se na lastne oči prepričata, kako je s »terorjem« v bregalniškem okrožju. Dognati pa nista mogla niti enega slučaja »režimskega terorja« in sta bila prisiljena, prositi velikega župana za oproščenje. Ob koncu svojega šepanja za drugimi političnimi prijatelji neresnice in laži nas poziva »Tabor«: Ljuba »Straža«, pričakujemo objave teh dejstev (namreč, kaj sta izvedela v bregalniškem okrožju Timotijevič in Mihajlovič). Ljubi »Tabor«, poslušaj naša in resnična dejstva, ki so tale: Dne 27. svečana so dospeli v Beograd poslanci Kosta Timotijevič, dr. Ljuba Mihajlovič in Kujundžić, ki so bili poslani od glavnega odbora demokratske stranke v bregalniško okrožje, da se prepričajo na licu mesta, kako in kaj je v teh krajih s terorjem ob radikalne strani. Takoj po povratku so ti poslanci poročali o svojih poizvedbah strakinemu glavnemu odboru, nato so pa sprejeli novinarje in jim dali tale obvestila: V bregalniški oblasti je opaziti na vseh koncih ter krajih nek izvanreden in težak režim. A ta režim občutijo samo pripadniki demokratske stranke in one občine ter vasi, ki so dale pri volitvah večino demokratski stranki. Izdana je celo naredba, da se morajo razne pojate in živinske staje, ki so izven vasi, porušiti. Kmetje so prisiljeni, da morajo zapustiti te kolibe in odgnati živino v sela. Od te naredbe so seve izvzete vasi, ki so dale večino radikalom. Nadalje so sedaj po volitvah uvedene legitimacije s fotografija za vsacega, ki bi rad iz vasi šel na sejem ali v mesto in sploh kam izven sela. Ako bi bile te legitimacije izdane za dobo enega leta, bi mogoče narod stroške za to šikano še prenesel, a te legitimacije se izdajajo za vsak pohod iz vasi in veljajo samo za par dni. Vsak pa, ki hoče izven vasi brez legitimacije, ali se bliža brez nje selu, ga peljejo na policijo in tamkaj globijo. Z ravnokar omenjenim nasiljem nad narodom je začela policija nad demokratskimi vasi par dni po volitvah. (Kaj je bilo šele v volilni dobi!) Te dni je bilo samo v Štipu plačanih glob rad legitimacij v znesku 15 tisoč dinarjev in to samo na en dan. Gotovo je tudi, da je marsikdo, ki ni imel legitimacije, policiji in kazni ušel. Brez legitimacije ne more prinesiti seljak na trg niti živil. Poleg državnih oblasti in državne policije je po krajih bregalniškega okrožja še takozvano udruženje protibolgarskih band. V tem udruženju zavzemajo prva mesta prosluli komiti in vojvode, ki so prešli iz bulgarskega ozemlja na naše in stopili v to organizacijo. Med temi je veliko takih, ki so po umiku srbske vojske 1915 v Štipu poklali ter pobili na stotine srbskih ranjenecv in bolnikov. Ta organizacija se ukvarja samo z nasilnimi akcijami. Mnogi od teh banditov so še bolgarski podaniki, a vendar ravno ti sedaj presojajo po bregalniškem okrožju, ali je kdo storil dobro ali zlo, ako je glasoval za demokratsko stranko. Dogodili so se celo v dobi teh volitev trije smrtni slučaj, katere ima na vesti to udruženje protibolgarskih band. Nebroj je slučajev kaznovanja radi širjenja vznemirjajočih vesti. Ako je kedo rekel, da je demokratska stranka porasla pri volitvah, že je bil kaznovan. V teh krajih sploh ni državljske in politične svobode, kojo jamči ustava. Narod je ves preplašen, ker mu vojvode pošiljajo grožnje in komitska grožnja znači v teh krajih gotovo smrt, ako bi kedo ne izpolnil to, kar zahteva od njega komit. Ob koncu izjave so zgoraj omenjeni poslanci dementirali vse vesti, da bi bili pri velikem županu Matkoviću, da bi ga bili prosili oproščenja, ker so prinesli seboj dokumente o nezaslišanem terorju od strani radikalov pred volitvami, a te dokaze so predali glavnemu odboru stranke in ta jih bo že iznesla pred verifikacijski odbor in pred narodno skupščino. Ljubi »Tabor«, pričakujemo objave teh dejstev!

Nezakonito interniranje hrvatskih poslancev. Proti sklepu sodnega in banskega stola v Zagrebu, da internacija dr. Mačeka in drugih poslancev HRSS nima pravne podlage, se je pritožil zagrebški veliki župan, gotovo na poziv vlade, pred sejo kasacijskega sodišča, ki je hotela razpravljati o tej stvari, je pa v petek svojo pritožbo umaknil in tako je postala pravomočna razsodba, da se morajo poslanci izpustiti in da se proti onim, ki jih nezakonito drže v internaciji uvede kazensko postopanje.

Spor med zagrebškimi listi. Med »Obzorom« in »Jutarnjim listom« na eni strani in na drugi strani »Hrvatom«, glasilom Hrvatske zajednice je nastal spor, ki zavzema precej ostre in hrvatskemu narodu gotovo nepovoljne in škodljive oblike. »Obzor« že dolgo časa graja Radičovo politiko ter je postal posebno oster, ko se je tudi Hrvatska zajednica izjavila za republikanstvo. »Obzor« meni, da je to samo netenje še večjega spora med Srbi in Hrvati. »Jutarnji list« je pa prinesel parkrat z važnim povdankom, da je to od »posebne strani«, članke, ki priporočajo poseben sporazum med Pašičevimi radikali in Radičovo stranko. »Hrvat« je do bro označil, da zasleduje to predlaganje in priporočanje od »posebne strani« nič drugega kot cepitev opozicije

in pravo izdajstvo napram zaveznikom hrvatskih poslancev Ljubi Davidoviću, dr. Korošcu in dr. Spahi. Ker so v Beogradu poročali nekateri listi, da je časopisno podjetje, ki izdaja tudi »Jutarnji list«, na prodaj in da so kupci radikali, je tudi »Hrvat« začel razlagati posebno stran »Jutarnjega lista« in politično smer »Obzora«. Ta dva lista pa sedaj odgovarjata, da so vesti o prodaji časopisnega podjetja izmišljene v taboru samostojnih demokratov, ki se bojijo za svoj obstanek ter vse poskušajo, da bi preprečili zbližanje radikalov z opozicijo. »Hrvat« trdi, da so za »Obzorom« in »Jutarnjim listom« radikali, dočim oba lista še vedno zatrjujejo svojo popolno neodvisnost. Sedaj, ko se je opozicija strnila v enoten blok, bo ta neprijeten spor najbrž končan in če je »Jutarnji list« res popolnoma samostojno hrvatsko glasilo, potem bodo prenehali tudi vsi nasveti, ki niso v skladu z jasno označeno politiko enotne in složne opozicije.

Po svetu.

Umrli predsednik Nemčije Ebert. V soboto zjutraj je umrl predsednik nemške države Fric Ebert. Operiran je bil vsled vnetja slepiča, potem so pa nastale komplikacije, ki so bile smrtonosne. Ebert se je rodil dne 4. februarja 1871 v Heidelbergu, oče je bil krojač in je dal sina učiti sedlarstva. Mladi Ebert je kot rokodelc prepotoval celo Nemčijo ter je odlično in vneto sodeloval v socialističnem pokretu, ki je bil tedaj od reakcije postavljen izven zakona. V letih 1893—94 se je udeleževal kot novinar v Bremenu in je bil leta 1900 izvoljen v mestni zastop. Po smrti socialističnega voditelja in ideologa leta 1913 je postal predsednik nemške socialistične stranke, kot državni poslanec je bil pa prvič izvoljen za okrožje Elberfeld-Barmen leta 1912. Pokojni Ebert je bil vzor treznega ljudskega voditelja in pravega demokrata, vse spore v stranki je obravnaval s stoječnim mirom, kot predsednik države je bil po svojih besedah »skrbni oče v žalostni hiši.«

Sestanek Male antante. Letošnja konferenca Male antante se bo vršila v drugi polovici meseca marca v Bukareštu. Verjetno je, da bo trajala od 20. do 25. marca ter bo dosedaj najdaljša konferenca te vrste, ker so dosedanje trajale po 2 dni. Države male antante imajo pripravljenega mnogo materiala za konferenco; posebno važno vprašanje je vstop Grčije v Malo antanto.

Spor med Rumunijo in Nemčijo. Spor, ki je nastal vsled tega, da zahteva Rumunija od Nemčije vojne odškodnine, ki niso predvidene niti po mirovnih sklepih, niti po Dawesovem odškodninskem načrtu in da Nemci tega nočejo plačati, se še nadaljuje. Iz Rumunije bežijo v celih trumah Nemci, ker je Rumunija začela izvajati represalije na ta način, da ogroža v Rumuniji že dolgo let naseljene Nemce. Nekateri se v največji naglici izžene preko meje, drugi pa sami bežijo, da odnesejo s seboj vsaj denar, kar pri izgonih ni mogoče, ker baje rumunski obmejni stražarji izgnance oberejo do zadnjega beliča. Na nemški konzulat v Budimpešti prihaja vse polno beguncev v domovino.

Caillaux, bodoči mož Francije. Liga za človečanske pravice je nedavno priredila v Parizu proslavo Jožefu Caillaux, nekdanjemu predsedniku francoske vlade. — Slavljeneč je zelo

policija skoz dva dni uvrščati ljudi, ker sicer bi bilo došlo do gneče.

Pogreb je bil naznanjen v soboto za 2. uro popoldne. Že pred dvema so napolnile Stolni trg množice, zastopniki vojaštva, uradništva, vseh društev, organizacij in korporacij. Ob asistenci stolnega kapitlja in nad 100 duhovnikov je prevzvišeni sam blagoslovil pred vhomom v stolno župnišče rakev. Po končanem cerkvenem obredu je zapel moški zbor Glasbene Matice prvo kitico »Vigredi«, drugo je nadaljevalo pevsko društvo »Drava«. Nato se je prenesla v spremstvu duhovščine, zastopnikov uradništva ter oblasti rakev v stolno cerkev, kjer je opravila pod vodstvom škofa dr. Karlina duhovščina mirtvaške molitve. Po molitvah je sam vladika krsto blagoslovil in se poslovil od blagopokojnega v kratkih, jednatih in ganljivih besedah.

Povdarjal je predvsem občo popularnost rajnega. Vse ga je poznalo kot dobrega človeka, učenjaka in rodoljuba.

Sedaj se pa moramo posloviti od tega dobrega človeka, ki je bil med Slovenci pravi apostol Pavel in je kot tak skušal z ognjevitno besedo izvanrednega govorniškega talenta vse prenoviti v Kristusu.

Za oznanjanjem besede božje je bila rajnemu druga poglavitna življenjska naloga: šola! Bil je mojster, junak, ljubljeneč svojih učencev ter dobitnik, ki je delil večkrat dijaštvu dobrote, preko svojih gmočnih zmožnosti.

Ob koncu je še prevzvišeni posebej povdaril pokojnikovo ljudomilost, ki jo je pri vsaki priliki kazal v besedi, postrežljivosti in posebno še pa pri delovanju v raznih društvih.

Sklenil je vladika svoje poslovilne besede, povdarjajoč: »Bratje, prijatelji, dr. Medveda ni več. Treba se bo sedaj posloviti od ostankov rajnega duhovščini, prijateljem, ljudstvu, ki ga ne bo nikdar pozabilo in meni, saj sva bila v Rimu tovariša, ki sva večkrat skupaj hodila po mestu. In pri teh izprehodih po večnem Rimu, si mi nekoč pokazal na starokrščanski, v kamen vklešani napis, ki se pri slovesu nanaša na Te prijatelj in ta se glasi: Antoni, felix in pace! (Anton, bodi srečen v miru!) Po končanih škofovih poslovilnih besedah so zapeli cerkveni peveci na koru latinsko žalostinko ob spremljevanju orgel in pozavn.

Sprevod na pokopališče in pogreb.

Ob tretji uri se je začel sprevod izpred stolne cerkve, po Stolni ulici, Glavnem trgu, preko velikega mosta na mirodvor magdalenske župnije na Pobrežje.

Sprevoda, kakor ga je imel pokojni dr. Medved, ga najbrž doslej Maribor ni videl in ga tudi ne bo tako hitro. Za križem je igrala žalostinke železničarska godba, godbi je sledila Orjuna, zastopniki raznih društev, v katerih je deloval pokojni v Mariboru, nato Orli z dvema praporoma, duhovščina, kanoniki, voditelj pogreba g. stolni dekan ob asistenci g. prof. Vrežeta in braslovškega dekana Martina Medveda. Nato voz s krsto in ob vsaki strani voza po en Orel z golo sabljo v roki. Krsti so sledili bližnji sorodniki, nato g. veliki župan z zastopniki oblasti, komandant mesta ter zastopniki višjega ter nižjega uradništva, društev, organizacij, šolstva itd. Vsem tem zastopnikom so sledile ljudske množice. Saj je bil sprevod dolg od stolne cerkve do mirodvora. One množice, ki niso mogle v sprevod, so stale v tesnih gručah ob vsaki strani.

Dr. Medvedovega spreveda se je udeležil celi Maribor in okolica.

Grob je blagoslovil g. stolni dekan dr. Tomažič, opravil molitve in se še ob odprtem grobu v iskrenih besedah poslovil od blagopokojnega.

Poslovilni »Blagor mu« mu je zapela »Drava« in nato so se množice razšle s solznimi očmi in vsak v zavesti: položili smo v grob enega najbolj učenih, najboljših in najbolj priljubljenih mož, ki so žalibog v življenju redka prikazen!

Dnevne novice.

Duhovniške spremembe. G. Karol Lampert pride za župnika na Pernice. G. Anton Rantaša je prestavljen kot kaplan-ekspozit v Veliko Poljano (Prekmurje), g. Janez Greif je prestavljen iz Št. Ilje v Slov. gor. v Turnišče v Prekmurje. V Št. Ilji pride Franc Babšek. G. Janez Ogulin je prestavljen na Tinje na Pohorju.

Odločen nastop zagrebških novinarjev proti Gagliardi-ju. Znani Manko Gagliardi, ki je pod Avstrijo igral najgršo špijonsko vlogo proti Jugoslovanom, in je radi njegovih vnebovpijočih grehov dolga leta prebival kot begunec v Avstriji in na Ogrskem, dokler ga niso radikalni pustili domov kot prav vporabnega ovaduha proti opoziciji, zavzema danes v Zagrebu stališče nekakega vrhovnega špijona in duševnega očeta razrazličnejših političnih persekucij. Nedavno je v Zagrebu insultiral tri novinarje ter jih tiral celo na policijo, kjer je imel toliko drznosti in očitno tudi toliko vpliva in veljave, da je sam narekoval nekako ovadbo — »protidržavnosti«. Novinarji so v nekaterih listih naslovili na šefa zagrebške policije odprto pismo s pozivom, naj se javno odgovori, kaj je danes sploh Gagliardi, ki splošno velja za notornega špijona in ki je v vojski špijoniral ne samo proti hrvatskemu in srbskemu prebivalstvu, ampak tudi proti Hrvatom in Slovencem, ki so kot oficirji služili v vojski. Če je po preobratu kdo nevarno rovaril proti novi jugoslovanski državi, potem je to gotovo Gagliardi, ki nastopa danes, kot bi bil vrhovni šef tajne in javne policije. Policijski šef dr. Bedeković ga dobro pozna še od poprej, ko sta skupaj vršila službe, ki so nekdanjim političnim preganjancem Hrvatom in Srbom v najslabšem spominu in zato mu

ne bo težko odgovoriti, kaj je pravzaprav ta človek danes in kdo mu je dal oblasti, ki jih izvaja ob največji brezobzirnosti napram zakonom in tudi napram praviim oblastnim organom. Javen odgovor se zahteva vsled tega, ker cela jugoslovanska javnost dobro pozna Gagliardijevo preteklost ter ima tako pravico zahtevati tudi pojasnila o njegovi sedanjosti in pa o tem, odkod ima ta človek drznost in moč, da dolži protidržavnosti ljudi, ki so bili nekdanj njegove žrtve.

Nerednosti na železnicah. Z žalostjo moramo opazati, da napreduje čimdalje bolj balkanizacija na naših železnicah. Tega ni krivo oseboje, ki svojo nevhvaležno službo vestno opravlja, ampak slab in zanemaren material. Tako se dajejo v promet lokomotive, ki so le površno popravljene; potem imajo potniki prijetnost, da taka lokomotiva kar naenkrat obstane sredi proge in traja cele ure, predno je zopet popravljena. Tako se je dogodilo pri sobotnem popoldanskem vlaku proti Ljubljani, da se je na postaji Orehovavas pokvarila lokomotiva in vlak je čakal nad eno uro, predno je bila napaka odstranjena. Lokomotiva je potem nagajala celo pot, da je vlak prispel v Ljubljano s precejšnjo zamudo. Ker je enake nerednosti zadnje čase pogosto opazati, je to znak precejšnje nemarnosti železniške uprave.

Sekti nazarencov in adventistov v naši državi prepovedani. Prosvetno ministrstvo je izdalo policijskim oblastem nalog, da morajo vse nazarenske in adventistične organizacije prepovedati. Vsi razni zavodi teh sekt se morajo zapreti, agitatorji in voditelji se naj izročijo sodišču. Število nazarencov in adventistov je po južnih krajih dnevno ter znatno naraščalo. Najbolj sta ti sekta razširjeni po Vojvodini, kjer se cele srbske vasi priznavajo k nazarenski ali adventistični sekta. Pojav teh sekt je v zadnjem času tudi po Srbiji nekaj vsakdanjega. V okolici Obrenovca je n. pr. ena cela adventistična kolonija in v Arandjelovacu posedajo adventisti celo svojo lastno cerkev. Nazarenci in adventisti, katerih je precej tudi v Beogradu, so se naselili v zadnjem času v prestolico iz Vojvodine in Banata. Število članov obeh sekt cenijo na 50.000. Vlada je prepovedala ti dve sekta predvsem radi tega, ker se branijo nazarenci in adventisti orožja in so za vojaško službo nerabni. V naši državi smo doživeli že bogzna koliko slučajev, da so vojaška sodišča obsodila nazarence, ker so se kot vojakji branili orožja, na dolga leta ječe, a v kljub obsodbi niso menjali svojega prepričanja. Da bi se tem lažje zatrla od teh dveh sekt tudi one člane, ki niso podvrženi vojaški službi, je bila od strani vlade izdana prepoved obeh sekt. Ali bo tak nasilen nastop rodil zaželjeni uspeh, je pa drugo vprašanje.

Goljufije s ponarejeni čeki. Zagrebške banke so v kratkem času postale večkrat žrtve prevejenih goljufov, ki so jih oškodovali s ponarejenimi čeki za lepo svoto 800 tisoč dinarjev. Dolgo časa je policija zaman stikala za goljufi, dognala je samo, da je njihov sedež izven naše države in da prihajajo v Zagreb samo, da izvedejo goljufije. Pred par dnevi je prišel v neko zagrebško banko bogat italijanski živinski

sv. maša p. Eduarda Vogrin, kojemu bo govoril podpravitelj Cirilove tiskarne g. Pavel Živornik. Novomašnikoma častitamo!

Akademija mariborskega Orla. Včeraj je priredil odsek mariborskega Orla v dvorani Zadruga gospodarske banke akademijo. Prireditelj se je zelo dobro obnesla in je bila tudi polnoštevilno obiskana. Kot vsikdar so nas tudi pri tej prireditvi najbolj razveselili naši malčki — orlovski naraščaj — fantki in dekletca. Orodna telovadba je bila zelo dobra in od občinstva z navdušenjem odobravana. V celi akademiji se je mariborski odsek postavil in ponovno dokumentiral, da znatno napreduje. Prireditelj sta počastila tudi prevzvišeni g. škof dr. Andrej Karlin in mestni župan g. dr. Josip Leskovar.

Bilanca divjaškega pretepa. Iz Studencev pri Mariboru smo prejeli: Pri nas je došlo v soboto zvečer v znani gostilni Senica najprej v krčmi do prepira med brezposelnimi. Ta kreg in prepir se je končno razvil v pretep in pokol pred gostilno. Mimo pretepačev je prišel mirno in ni čudega sluteči Joško Vokač. Ko je videl nevarno položaj pretepa, je začel bežati, ker stanuje kmalu za Senicov gostilno. Eden od pretepaških divjakov jo je ubral za Joškom in ga trikrat zabodel z nožem. Joško Vokač je prišel pred kratkem od vojakov in popolnoma nedolžna žrtev divjaškega in z alkoholom podžganega pretepa. Celotna bilanca tega pretepa je ta-le: tri žrtve si lečijo rane v bolnici, štiri pretepači pa si že hladijo preveč razborito kri v zaporu.

Slov. obrtno društvo v Mariboru je imelo dne 28. februarja svojo predsejo in dne 1. marca predpoldan v hotelu »Kosovo« svojo sejo, pri kateri se je prišlo do konsolidacije društva in do ustanovitve posebnega odbora za nabavljajno in kreditno zadrugo Slov. obrtnega društva. Nato se je vršila volitev, pri kateri je bil izvoljen g. Kravos za predsednika, g. Vahtar za podpredsednika in g. Stucin za predsednika razsodišča.

Državna borza dela v Mariboru. Od 21. do 28. februarja je bilo pri tej borzi 63 prostih mest prijavljenih, 118 oseb je iskalo službo, v 40 slučajih je borza posredovala uspešno in 14 oseb je odpotovalo. Od 1. februarja t. l. do 28. februarja pa je bilo 515 prostih mest prijavljenih, 1069 oseb je iskalo službo, v 272 slučajih je borza posredovala uspešno in 60 oseb je odpotovalo.

Sprejem v podoficirsko šolo. Komanda I. pešadijske podoficirske šole Kralja Aleksandra I. v Beogradu bo sprejela 4. maja t. l. gojence v to šolo. Pogoji za sprejem so razvidni iz »Oglaš« v mestnem vojaškem uradu, Slomškov trg 5-1.

Vrtnar, zanesljiv in vaje samostojnega dela, dobi stalno službo pod zelo ugodnimi pogoji. Ponudbe na: Ivan Savnik, Kranj. — V slučaju osebne ponudbe se voznja povrne. 78

Enodružinska hiša (vila) z vrtom v Magdalenskem okraju v Mariboru na prodaj. Pojasnila: Ivan Kovačič, Maribor, Koroška cesta 10. 77

Triletno deteljno seme, garantirano čisto, pošilja vsako množino, 1 kg za 35 din.: R. Vračko, Ptuj. 71 6-1

Na stanovanje in hrano se sprejme dijakinja ali uradnica: Maribor, Orožnova ulica 9 I. 74

Brjurtka semena, zelenjadna in cvetlična, ter razne zgodnje sadike dobite v vrtnariji I. Jemec, Maribor, Razlagova ulica 11, in na Glavnem trgu, stojnica. 76 5-1

Prodaja se posestvo z mlinom pri Pragerskem. — Ivan Kovač, posestnik, Črešnjevce, Slov. Bistrica. 67 3

Premog iz svojega premogokopa pri Veliki Nedelji prodaja Slovenska premogokopna družba z o. z. v Ljubljani, Wolfova ulica št. 1—I. 107

Priznana solidna galanterijska trgovina

I. BALOH MARIBOR

se je preselila v

Gosposko ulico št. 15

Odslej se vodi poleg galanterije tudi srajce, klobuke, kravate in druge modne predmete.

I. tovarna šivalnih strojev in koles

FRANC NEGER,
MARIBOR, Slovenska ulica št. 29.
Tovarniško skladišče: Vetrinjska ul. 17.

PFAFF-ovi

šivalni stroji za domačo in obrtno uporabo, za gačenje in umetno vezenje.

POPRAVILA ZALOGA

vseh sistemov šivalnih strojev in koles točno in najceneje. vseh sestavnih delov za šivalne stroje, šivank in olja.

Velika zaloga

vseh vrst čevljev za strapaco, lov in promenado.

Ia gojzerci
(hrbovski čevlji)
Ia zbiti sandali
(popravilo kakor čevlji)

Varstv. znamka

samo Maribor, Koroška c. 19

Lastne delavnice, najboljše ročno delo!

Poizkusite enkrat s terpentinovim „GAZELA“ milom!

Jugoslavensko društvo za zaščito vjerovnika u Zagrebu, Sudnička ulica 1,

katero ima svoja tajništva v

BEOGRADU, Balkanska ulica št. 16 a,

SARAJEVU, Aleksandrova ulica št. 41

in v LJUBLJANI, Anton Knezova ulica št. 3,

preselilo se je v ZAGREBU v Sudničko ulico broj 1, II. kat,

kjer opravlja svoje dosedanje posle, t. j. izravnanja, inkaso, pravne svete ter daje informacije. 66

Klobuke, dežne plašče

od 300.— D. naprej, perilo, čevlje, dežnike, nogavice i. t. d. priporoča najceneje

Jakob Lah,

Maribor, Glavni trg št. 2.

Ali sem že obnovil naročnino?

Zadružna gospodarska banka d. d.,

podružnica v Mariboru.

V lastni, novozgrajeni palači, Aleksandrova cesta 6, pred frančiškansko cerkvijo.

Izvršuje vse bančniške posle najkulantneje! — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tek. računu.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razr. loterije.